

Оценка института частной собственности с позиции морали с очевидностью демонстрирует противостояние данного института идее равенства. Частная собственность всегда есть привилегия, обеспечиваемая силой и поэтому не имеющая нравственного оправдания. Режим частной собственности закономерно приводит к власти имущих, является режимом плутократии. Указанные недостатки частной собственности отрелексированы в теории социализма, в чем евразийцы усматривали ее основное позитивное значение. Частная собственность, как и любая другая форма собственности, может являться основой для эксплуатации. Строящаяся на изменении субъектов собственности социализация сама по себе эксплуатацию не устраняет. Выход из данной ситуации усматривается, с одной стороны, в уничтожении всякой собственности, что реально неосуществимо на практике, или, с другой стороны, в принятии факта собственности как такового при одновременной возможной нейтрализации его негативных следствий.

УДК 811.1/.8(476)

ТЭРМІНАЛАГІЧНАЯ ЛЕКСІКА ЯК АДЗІНКА МАЎЛЕНЧЫХ ЗНОСІН

Пяржынская Н. І., Бырда А. К., Кот А. Г.

УА «Гродзенскі дзяржаўны аграрны ўніверсітэт»
г. Гродна, Рэспубліка Беларусь

Самыя першыя навыкі камунікацыі мы атрымліваем падчас навучання ў школе. Затым мы стараемся авалодаць дасканалым гэтым уменнем пры далейшым навучанні і ў жыцці. Уменне правільна выказвацца — гэта «індыкатар выхавання і адукацыі» [1]. Правільнае маўленне залежыць не толькі ад правільнага выкарыстання нормаў літаратурнай мовы, але і ад граматычнага валодання тэрміналагічнай лексікай.

Тэрміналагічная лексіка неабходна студэнтам для таго, каб пры чытанні тэкстаў па спецыяльнасці перш за ўсё набываць прафесіянальную інфармацыю і ўдзельнічаць у дыскусіі. Таму выкладчык павінен навучыць правільнаму і дарэчнаму ўжыванню тэрміналагічнай лексікі.

Падчас заняткаў узнікае праблема дарэчнага і карэктнага выкарыстання тэрміналагічнай лексікі. Гэта звязана з тым, што, першае, у студэнтаў абмежаваная колькасць тэрмінаў у працэсе самастойнага выказвання, па-другое, праблема узнікае, бо ўвогуле не

ведаюць такіх слоў на беларускай мове. Калі ж знаёмыя тэрміналагічныя сістэмы сустракаюцца ў тэкстах на рускай мове, то пераклад іх на родную мову робіцца часцей за ўсё пры дапамозе калькавання.

Ніжэй разгледзім прыклады такіх перакладаў і вынікі невялікага доследу, праведзенага выкладчыкам беларускай, нямецкай і англійскай мовы на кафедры беларускай і замежных моў ГДАУ. У такім эксперыменце удзельнічалі студэнты эканамічнага профілю дзённага навучання і завочнага. Падчас працы з тэкстамі для перакладу на беларускую, нямецкую, англійскую мовы, дзе былі выдзелены тэрміны, якія паўтараліся ў тэкстах некалькі разоў, патрэбна было іх правільна ўжываць на вышэйназваных мовах на кожным занятку. Вызначыць іх спосаб утварэння і асаблівасць вымаўлення (больш тычыцца замежных моў). Гэта спрыяе лепшаму засваенню тэрмінаў.

Здзіўляе тое, што найчасцей узнікала памылка ва ўжыванні беларускамоўных тэрмінаў. Большасць з іх проста называліся рускамоўным тэрмінам. Патрэбна адзначыць, што студэнты дзённага навучання карысталіся літаратурнымі нормаў правільней, а ў студэнтаў-завочнікаў пераважала выкарыстанне прафесіяналізмаў і нават дыялектызмаў.

Звернем увагу на некаторыя прапанаваныя тэрміны, у якіх найчасцей назіраліся памылкі.

Напрыклад, па-беларуску правільна сказаць *абавязанне* (*забавязанне*), а не *абавязацельства*, бо «беларускай мове неўласцівы суфікс *-тельство-*» [3].

Беларусы гаварылі *найманне*, *найманы*, *найміт*, а не *наём*, *наёмны*, *наёмнік*, таму што «словы з караневаю часткаю *-ём-* для беларускай мовы нехарактэрныя» [3].

Замест тэрміналагічнага словазлучэння *заработная плата* ў беларускай мове выкарыстоўваецца *заробная плата* ці *заробак*. Няма ў беларусаў слова «заработать», а ёсць – «зарабіць». Таму ўжываем прыметнік *заробная*, «які стаў выкарыстоўвацца ў спалучэнні *плата*» [3].

Кіраўнік, *спраўца*, *кіраўнічы*, а не *ўпраўляючы*. «Упраўляючы – штучна перанесенае ў беларускія тэксты, толькі прыстасаванае дабеларускай фанетыкі і граматыкі. Правільна сказаць *кіраўнік*. На месцы гэтага слова (*кіраўнік*) ў старажытнай беларускай мове выкарыстоўвалася і лексічная адзінка *спраўца*» [3].

Такім чынам, ўжыванне тэрміналагічнай лексікі садзейнічае

ўзбагачэнню прафесійнай лясікі студэнтаў і дапамагае назапашваць неабходную прафесійную інфармацыю. Але ж неабходна навучыцца валодаць тэрмінамі і ўжываць іх да месца.

ЛІТАРАТУРА

1. Бандаровіч, В. У. Стыльна па-беларуску: комплексны даведнік па культуры маўлення / В. У. Бандаровіч. — Мінск: Пачатковая школа, 2013. — 64 с.
2. Губкіна, А. В. Беларуская мова. Эканамічная лексіка: вуч. дапам. / А. В. Губкіна, В. А. Зразікава. — Мінск: Из-во Гревцова, 2009. — 200 с.
3. Сцяцко, П. У. Культура мовы / П. Сцяцко. — Мінск: Тэхналогія, 2002. — 444 с.

УДК 378.147.091:81'243:004.42

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ И КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Поклад Д. С., Лапа О. В.

УО «Гродненский государственный аграрный университет»
г. Гродно, Республика Беларусь

В последние годы развитие информационных и коммуникационных технологий выросло настолько, что едва ли найдутся сферы деятельности, которые еще не использовали бы компьютеры для передачи информации. Эта тенденция не могла не отразиться на секторе образования и, в особенности, на обучении языкам. Это объясняет, почему информационно-компьютерные технологии становятся все более востребованными инструментами любого учителя иностранного языка. Изучение иностранного языка с помощью компьютера становится все более распространенным, и уже само это явление является важным объектом исследований в области лингвистики.

Первые приложения обучения иностранным языкам посредством компьютера были сосредоточены исключительно на получение знаний, и это по-прежнему актуально для многих сайтов и компакт-дисков, которые нацелены на получение лексических или грамматических знаний, чаще всего с помощью упражнений. Однако сейчас компьютерные технологии все чаще используются для обучения навыкам, как восприимчивым (чтение и аудирование), так и продуктивным (письмо и речь), таким образом более эффективно участвуя в достижении основных целей коммуникативного подхода.

Прежде всего, многие сайты предлагают материалы, которые можно использовать в качестве основы для приобретения языковых навыков. В области чтения, например, можно привести в качестве